

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XVI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Szanciło

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2015 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) sp. z o.o. w W.

z udziałem (...) sp. z o.o. w likwidacji w W.

o zabezpieczenie

postanawia:

1. zabezpieczyć roszczenie przysługujące uprawnionemu (...) sp. z o.o. w W. przeciwko obowiązanemu (...) sp. z o.o. w likwidacji w W. o ustalenie, że zawarte w piśmie z dnia 18 marca 2015 r. oświadczenie obowiązanego o rozwiązaniu Ramowej Umowy Sprzedaży Praw Majątkowych wynikających ze Świadczeń Pochodzenia nr (...) zawartej pomiędzy uprawnionym oraz obowiązanym w dniu 2 marca 2010 r. („Umowa sprzedaży certyfikatów”) jest bezskuteczne i nie wywoła skutku prawnego w postaci rozwiązania ww. umowy, poprzez:

a. nakazanie obowiązanemu wykonywania w całości postanowień umowy sprzedaży certyfikatów na dotychczasowych warunkach, zgodnie z jej treścią, oraz

b. zakazanie obowiązanemu podejmowania jakichkolwiek czynności w celu ograniczenia jego obowiązków wynikających z postanowień umowy sprzedaży certyfikatów, a także zakazanie obowiązanemu podejmowania jakichkolwiek działań, które mogą utrudnić lub uniemożliwić uprawnionemu wywiązywanie się ze swoich obowiązków na podstawie umowy sprzedaży certyfikatów.

2. zabezpieczyć roszczenie przysługujące uprawnionemu (...) sp. z o.o. w W. przeciwko obowiązanemu (...) sp. z o.o. w likwidacji w W. o ustalenie, że zawarte w piśmie z dnia 18 marca 2015 r. oświadczenie obowiązanego o rozwiązaniu umowy sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w (...) nr (...) zawartej pomiędzy uprawnionym oraz obowiązanym w dniu 2 marca 2010 r. („Umowa sprzedaży energii”) jest bezskuteczne i nie wywoła skutku prawnego w postaci rozwiązania ww. umowy, poprzez:

a. nakazanie obowiązanemu wykonywania w całości postanowień umowy sprzedaży energii na dotychczasowych warunkach, zgodnie z jej treścią, oraz

b. zakazanie obowiązanemu podejmowania jakichkolwiek czynności w celu ograniczenia jego obowiązków wynikających z postanowień umowy sprzedaży energii, a także zakazanie obowiązanemu podejmowania jakichkolwiek działań, które mogą utrudniać lub uniemożliwiać uprawnionemu wywiązywanie się ze swoich obowiązków na podstawie umowy sprzedaży energii,

3. wyznaczyć uprawnionemu dwutygodniowym termin na wniesienie pozwu obejmującego roszczenia o ustalenie opisane w punktach 1 i 2 niniejszego postanowienia – pod rygorem upadku zabezpieczenia,

4. oddalić wniosek obowiązanego o uzależnienie wykonania zabezpieczenia od złożenia kaucji.

SSO T. Szanciło

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 30 marca 2015 r. (...) sp. z o.o. w W. (dalej: (...)) wniósł o udzielenie zabezpieczenia:

1. przysługującego mu przeciwko (...) sp. z o.o. w likwidacji w T. (dalej: (...)) roszczenia o ustalenie, że zawarte w piśmie z dnia 18 marca 2015 r. oświadczenie obowiązanego o rozwiązaniu Umowy sprzedaży certyfikatów jest bezskuteczne i nie wywoła skutku prawnego w postaci rozwiązania umowy sprzedaży certyfikatów, poprzez:

a. nakazanie obowiązanego wykonywania w całości postanowień tej Umowy na dotychczasowych warunkach, zgodnie z jej treścią, oraz

b. zakazanie obowiązanego podejmowania jakichkolwiek czynności w celu ograniczenia jej obowiązków wynikających z postanowień Umowy sprzedaży certyfikatów, a także zakazanie obowiązanego podejmowania jakichkolwiek działań, które mogą utrudnić lub uniemożliwić uprawnionej wywiązywanie się ze swoich obowiązków na podstawie tej Umowy,

2. przysługującego jej wobec obowiązanego roszczenia o ustalenie, że zawarte w piśmie z dnia 18 marca 2015 r. oświadczenie obowiązanego o rozwiązaniu Umowy sprzedaży energii jest bezskuteczne i nie wywoła skutku prawnego w postaci rozwiązania umowy sprzedaży energii, poprzez:

a. nakazanie obowiązanego wykonywania w całości postanowień Umowy sprzedaży energii na dotychczasowych warunkach, zgodnie z jej treścią, oraz

b. zakazanie obowiązanego podejmowania jakichkolwiek czynności w celu ograniczenia jej obowiązków wynikających z postanowień umowy sprzedaży energii, a także zakazanie obowiązanego podejmowania jakichkolwiek działań, które mogą utrudnić lub uniemożliwić uprawnionej wywiązywanie się ze swoich obowiązków na podstawie umowy sprzedaży energii,

do czasu prawomocnego zakończenia postępowania z powództwa uprawnionego przeciwko obowiązanemu o ustalenie.

W uzasadnieniu wskazano, że strony niniejszego postępowania łączą dwie długoterminowe (tj. obowiązujące do 2027 r.) umowy: Umowa sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w Farmie Wiatrowej (umowa sprzedaży energii) oraz ramowa umowa sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia (zielone certyfikaty), będących potwierdzeniem wytworzenia energii w źródle odnawialnym (Umowa sprzedaży certyfikatów). Pismami z dnia 18 marca 2015 r. obowiązanego złożył oświadczenia o wypowiedzeniu obu umów, powołując się na naruszenie wynikającego z umów obowiązku podjęcie przez uprawnionego renegotjacji umów, które nie zostało przez (...) usunięte do dnia złożenia tych oświadczeń. Oświadczenia te są jednak bezskuteczne przede wszystkim z uwagi na fakt, że zgodnie z postanowieniami umów, fiasko renegotjacji nie dawało stronom prawa do rozwiązania umów, lecz prawo poddania sporu pod rozstrzygnięcie sądu. Nadto powołane przez obowiązanego okoliczności nie stanowią przesłanek renegotjacji umów, wobec czego po stronie uprawnionego nigdy nie powstał obowiązek podjęcia renegotjacji. W konsekwencji po stronie obowiązanego nie mogło dojść do powstania uprawnienia do złożenia oświadczenia o rozwiązaniu umów na wskazanych przez nią podstawach. To – w ocenie uprawnionego – uzasadnia twierdzenie o bezskuteczności złożonych oświadczeń o rozwiązaniu umowy. Uprawniony ma również interes prawny w żądaniu ustalenia bezskuteczności złożonych oświadczeń. W sprawie istnieje bowiem stan niepewności, co do tego, czy oświadczenia z dnia 18 marca 2015 r. w przedmiocie rozwiązania umów są skuteczne, tj. czy wywołują skutki prawne i czy po upływie okresu wypowiedzenia w nich określonego umowy łączącej (...)z (...) będą nadal obowiązywać, a strony będą zobowiązane umowy te wykonywać. Utrzymywanie przez obowiązanego, że umowy te wygasły i w rezultacie

zaprzestanie wykonywania ich postanowień, doprowadzić może z kolei do narażenia uprawnionego na szkodę w wysokości kilkudziesięciu milionów złotych.

Uzasadniając istnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia uprawniony wskazał z kolei, że tylko udzielenie tymczasowej ochrony prawnej zapewni osiągnięcie celu postępowania w sprawie, gwarantując skuteczność wyroku, jaki w tym postępowaniu może zapaść. Celem postępowania jest bowiem zapewnienie dalszego niezakłóconego wykonywania umów na warunkach w nich ustalonych. Specyfika współpracy pomiędzy stronami polega na tym, że uprawniony produkuje w farmie wiatrowej energię elektryczną, którą wprowadza do systemu przesyłowego. Obowiązany z kolei jest zobowiązany odbierać na bieżąco z ww. systemu przesyłowego energię określoną w przekazywanych zgłoszeniach umów sprzedaży (tzw. grafikach). Jeżeli danego dnia obowiązany nie przyjmie prognozowanej ilości energii, nie będzie możliwości odbioru tej energii w przyszłości. Nadto obowiązany jest wyłącznym odbiorcą energii elektrycznej produkowanej przez uprawnionego. Stąd też zaprzestanie wykonywania umów przez obowiązane skutkować będzie pogorszeniem sytuacji majątkowej uprawnionego, a nawet utratą płynności finansowej, co w kontekście zawartych przez tę spółkę umów kredytowych może skutkować ogłoszeniem jej upadłości. Pamiętać należy także, że obowiązany jest spółką znajdującą się w stanie likwidacji. Złożenie oświadczeń o rozwiązaniu umów łączących ją z uprawnionym może zostać wykorzystane przez likwidatorów jako argument, że doszło do zakończenia bieżących interesów spółki w rozumieniu art. 282 § 1 zd 1 k.s.h. W konsekwencji likwidatorzy podejmą pozostałe czynności likwidacyjne, zakończą likwidację i wykreślą uprawnionego z rejestru. W razie wykreślenia spółki z rejestru roszczenie w stosunku do obowiązane staną się bezprzedmiotowe, a ewentualne dochodzenie roszczeń odszkodowawczych od likwidatorów wiązać się będzie z koniecznością wszczęcia długoletnich procesów sądowych i ponoszenia kolejnych kosztów.

Pismem z dnia 3 kwietnia 2015 r. obowiązany wniósł o oddalenie wniosku, ewentualnie na wypadek nieuwzględnienia tego żądania o uzależnienie wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia od złożenia przez uprawnionego kaucji w wysokości odpowiadającej przedstawionej przez uprawnionego wartości przedmiotu sporu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniosek był zasadny i zasługiwał na uwzględnienie.

Stosownie do art. 730 i 730¹ k.p.c. przesłankami ustawowymi zabezpieczenia roszczenia są uwiarygodnienie roszczenia, tj. uprawdopodobnienie jego zasadności oraz uprawdopodobnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Tak wskazane warunki dopuszczalności zabezpieczenia muszą istnieć łącznie, co oznacza, że brak chociażby jednej z nich powoduje, że zabezpieczenie roszczenia jest niedopuszczalne.

Wymóg uprawdopodobnienia roszczenia odpowiada obowiązkowi uprawdopodobnienia wiarygodności roszczenia. Uprawdopodobnienie roszczenia w postępowaniu zabezpieczającym – przy uwzględnieniu treści art. 243 k.p.c. – oznacza, aby uprawniony przedstawił i należycie uzasadnił twierdzenia, które stanowią podstawę dochodzonego roszczenia. Sąd na etapie postępowania zabezpieczającego nie rozpoznaje meritum sporu, a ocenia jedynie wiarygodność istnienia i wymagalności roszczenia na podstawie posiadanego materiału procesowego.

W ocenie Sądu uprawniony uprawdopodobnił istnienie roszczenia, o zabezpieczenie którego wniósł. W przedmiotowej sprawie spółka (...) żądała zabezpieczenia roszczenia o ustalenie bezskuteczności oświadczeń o rozwiązaniu łączących strony umów znajdującego swą podstawę w art. 189 k.p.c. Stosownie do tego przepisu powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Powództwo o ustalenie stosunku prawnego lub prawa może być uwzględnione wtedy, gdy spełnione są dwie przesłanki merytoryczne: interes prawny oraz wykazanie prawdziwości twierdzeń powoda o tym, że dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje. Pierwsza z tych przesłanek warunkuje określony skutek tego powództwa, decydując o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda. Wykazanie zaś istnienia drugiej z tych przesłanek decyduje o kwestii zasadności powództwa. Pierwsza z tych przesłanek merytorycznych określana jest jako przesłanka skuteczności, druga zaś jako przesłanka zasadności powództwa (zob. wyrok SN z dnia 27.06.2001 r., II

CKN 898/00, niepubl. oraz uchwałę SN z dnia 19.11.1996 r., III CZP 115/96, OSNC 1997, nr 4, poz. 35). Przyjmuje się przy tym, że dopuszczalne jest również żądanie ustalenia faktu mającego charakter prawotwórczy (np. zawarcia umowy), jeżeli zmierza to w istocie do ustalenia stosunku prawnego lub prawa.

W niniejszej sprawie uprawniony uprawdopodobnił istnienie interesu prawnego w ustaleniu bezskuteczności oświadczeń o rozwiązaniu łączących strony umów. Interes prawny w ustaleniu istnieje, gdy wyrok uwzględniający powództwo wywrze skutek w sferze prawnej powoda. Skutek ten ma miejsce wtedy, gdy samo ustalenie w wyroku, że dany stosunek prawny lub prawo istnieje albo nie istnieje usunie zagrożenie dla praw powoda. Usunięcie zagrożenia dla praw powoda może zaś polegać na tym, że zostanie zakończony spór istniejący albo ustalenie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości.

W tej sprawie ustalenie przez sąd bezskuteczności złożonych przez spółkę (...) jest jedynym możliwym środkiem usunięcia powstałego stanu niepewności. (...) kwestionuje bowiem skuteczność złożonych przez (...) oświadczeń, co skutkuje powstaniem stanu niepewności co do istnienia stosunku prawnego powstałego na skutek zawarcia przedmiotowych umów. Uprawnionemu nie przysługuje przy tym – na moment rozpoznawania niniejszego wniosku – żaden inny środek pozwalający na usunięcie stanu niepewności, w szczególności nie przysługuje mu dalej idące roszczenie o zapłatę. Tym samym należy przyjąć, że ma on interes prawny w żądaniu ustalenia bezskuteczności złożonych przez obowiązanego oświadczeń o rozwiązaniu umów.

Uprawniony uprawdopodobnił także drugą z przesłanek powstania roszczenia o ustalenie, tj. uprawdopodobnił, że brak było podstaw do złożenia przez obowiązanego oświadczeń o rozwiązaniu łączących strony Umów sprzedaży energii oraz sprzedaży certyfikatów, a tym samym, że oświadczenia te nie wywołały skutku. Obowiązany składając oświadczenia o rozwiązaniu tych umów powołał się na postanowienia umów przewidujące możliwość rozwiązania tych umów w przypadku istotnego niewykonania lub nienależytego wykonania (art. 17 ust. 6). Istotne niewykonanie postanowień umów miało z kolei polegać na naruszeniu obowiązku przystąpienia do renegotjacji umów w przypadku wystąpienia zmiany przepisów. Tymczasem z treści umowy nie wynikał bezwzględny obowiązek przystąpienia do renegotjacji w przypadku jakiegokolwiek zmiany przepisów prawa, a jedynie obowiązek renegotjacji postanowień umowy w sytuacji, gdyby wskutek zmiany przepisów prawa wykonania umowy stało się niemożliwe lub sprzeczne z prawem. Niewątpliwie zaś nie uniemożliwia ani nie czyni sprzecznym z prawem wykonywania umowy fakt, że na skutek zmiany przepisów zmianie ulega cena rynkowa przedmiotu świadczenia. Powyższe naturalnie wpływa na opłacalności wykonywania umowy, co jednak pozostaje bez znaczenia dla oceny możliwości zastosowania postanowień umowy o obowiązku przystąpienia do renegotjacji umowy. Tym samym brak jest podstaw do przyjęcia, że uprawniony był zobowiązany do takich negocjacji przystąpić. Odmowa przystąpienia zatem nie mogła zostać potraktowana jako istotne niewykonanie postanowień umowy i w rezultacie skutkować złożeniem oświadczenia o jej rozwiązaniu.

Niezależnie od braku podstaw do żądania renegotjacji umowy, brak jest też podstaw do twierdzenia, że uprawniony do takich renegotjacji na żądanie obowiązanego nie przystąpił. Do akt sprawy złożono kserokopię notatki sporządzonej podczas spotkania przedstawicieli stron w dniu 12 lutego 2015 r., z której jednoznacznie wynika, że przedstawiciele spółki (...) przystąpili do renegotjacji z uwzględnieniem słusznego interesu obu stron. Tym samym należało przyjąć, że uprawniony uprawdopodobnił swoje twierdzenia na temat bezskuteczności złożonych oświadczeń.

Uprawdopodobniono również istnienie interesu prawnego w żądaniu udzielenia zabezpieczenia. Zgodnie z art. 730¹ § 2 k.p.c. interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wówczas, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Istnienie interesu prawnego w przypadku roszczeń o ustalenie wyraża się w tym, że ochrona udzielona w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie okaże się spóźniona. Taka sytuacja występuje w niniejszej sprawie. W braku zabezpieczenia obowiązany – powołując się na rozwiązanie umowy – zaprzestanie jej wykonywania, co z uwagi na specyfikę współpracy stron, wywoła nieodwracalne skutki. Jak bowiem wyjaśnił uprawniony, produkowana przez niego energia musi być przez nabywcę odbierana na bieżąco, nie ma możliwości jej magazynowania. Świadczenia,

które winny być spełnione w okresie pomiędzy terminem wygaśnięcia umów wskazanym w oświadczeniach obowiązanego a wydaniem prawomocnego wyroku ustalającego, nie będą mogły być już później spełnione. Uprawniony nie ma bowiem możliwości wytworzenie większej ilości energii (bądź jej zmagazynowania), tak aby po zapadnięciu wyroku ustalającego bezskuteczność oświadczeń o rozwiązaniu umów dostarczyć obowiązanemu nieodebraną wcześniej ilość energii. Nadto, jak słusznie zauważono w treści wniosku, obowiązanym jest spółką znajdującą się w stanie likwidacji, a zatem istnieje ryzyko, że w braku zabezpieczenia, (...) – stojąc na stanowisku, że przedmiotowe umowy wygasły – zakończy swój byt prawny. Tym samym ochrona udzielona w wyroku uwzględniającym powództwo o ustalenie bezskuteczności złożonych oświadczeń o rozwiązaniu umów, który w przypadku wykreślenia spółki z rejestru przedsiębiorców mógłby w ogóle nie zapaść (art. 355 § 1 k.p.c.), nie wyrze oczekiwanego skutku, tj. zapewnienia wykonywania przedmiotowych umów. To narazi nadto uprawnionego na szkodę i rezultacie konieczność prowadzenia procesu o odszkodowanie wytoczonych przeciwko likwidatorom obowiązanego.

Powyższe uzasadnia istnienie po stronie (...) interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

Stosownie do art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c. jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. W szczególności sąd może unormować prawa i obowiązki stron lub uczestników postępowania na czas trwania postępowania. W ocenie Sądu, odpowiednimi sposobami zabezpieczenia roszczeń uprawnionej pozostają te, które zostały wskazane w sentencji niniejszego postanowienia. Zabezpieczają one bowiem w stopniu dostatecznym interes uprawnionego, nie obciążając jednocześnie obowiązanego ponad potrzebę (art. 730¹ § 3 k.p.c.).

W zakresie punktu 3 orzeczono na podstawie art. 733 k.p.c.

W punkcie 4 postanowienia Sąd oddalił obowiązanego wniosek o uzależnienie wykonania postanowienia o zabezpieczeniu od złożenia kaucji na podstawie art. 739 §1 k.p.c. Uzależnienie wykonania postanowienia od złożenia przez uprawnionego kaucji powinno być stosowane przede wszystkim wtedy, gdy wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia grozi obowiązanemu wyrządzeniem szkody, a ponadto istnieją poważne wątpliwości co do możliwości uzyskania naprawienia szkody od wierzyciela, z uwagi na jego sytuację majątkową. W przedmiotowej sprawie zaś brak jest jakichkolwiek informacji uzasadniających wniosek, że stan majątkowy uprawnionego nasuwa wątpliwości co do możliwości naprawienia szkody, którą ewentualnie mógłby ponieść obowiązanym na skutek wykonania zabezpieczenia udzielonego w niniejszej sprawie.

Mając powyższe na względzie, na podstawie ww. przepisów, należało orzec jak w sentencji.

SSO T. Szanciło

z/

(...)